

Широта поширення вірусного гепатиту Е серед працівників свиноферм на території Рівненської області

Хоронжевська-Муляр І.С., Мартинюк Г.А., Шевченко Г.М., Резніков А.П., Стаховська Л.І., Муха Ю.С., Корнійчук Г.В., Масанов В.І., Матлушинський М.І.
Рівненська обласна санепідстанція, м.Рівне

Спалахи вірусного гепатиту Е (ГЕ) постійно реєструються в країнах тропічного і субтропічного клімату. Особливістю ГЕ є висока смертність (більше 60%) серед вагітних жінок, які заразились у 3-му триместрі вагітності.

Дослідження проведені в останні роки показали, що і у жителів країн з помірним кліматом виявляються антитіла до вірусу гепатиту Е (анти-ВГЕ), а також реєструються «власні» випадки гепатиту Е (Михайлов М.І., Кюрегян К.К., Груздев К.Н.).

Збудник ГЕ (ГЕВ) був вперше описаний Балааном М.С. та співавторами у 1983 році завдяки експериментальному самозараженню фільтратом фекальних випорожнень хворого на гепатит “ні А, ні В”.

Геном ГЕВ представлений одностатичною РНК з позитивною полярністю. ГЕВ класифікується як представник родини *Hepeviridae* (Михайлов М.І., та співавт. 2005).

Механізм передачі ГЕ – фекально-оральний.

Сьогодні вчені розглядають ГЕ як антропозоонозу інфекцію.

За даними ряду авторів ГЕВ може викликати безсимптомну інфекцію у свиней, і вони можуть бути джерелом інфекції для людини (Балаан М.С., Михайлов М.І., Кузін С.М., Фаворов М.О., Halbur P.G. et al.)

Окрім савців (людини, мавпа, свиня) ГЕВ виявлено у птахів. Huang F.F. та співавтори запропонували розглядати ГЕВ птахів як новий (п'ятий) генотип ГЕВ (Михайлов М.І., та співавтори).

Метою роботи було вивчення широти поширення ГЕ серед працівників свиноферм на неосвідченій території Рівненської області Північно-Західної частини України.

Дослідження проводили на території Рівненської області Північно-Західного регіону України.

Антитіла до вірусу гепатиту Е класу Ig G (анти-ВГЕ IgG) виявляли методом імуноферментного аналізу (ІФА) з допомогою тест-систем “ДС-ИФА-анти-HEV-G” науково-виробничого об'єднання “Диагностические системы” (м.Нижній Новгород, Росія) у вірусологічній лабораторії Рівненської обл. СЕС.

Для визначення широти поширення ГЕ нами були обстежені на анти-ВГЕ IgG сироватки крові 95 працівників свиноферм і підсобних господарств із 9 районів області.

Серед обстежених усі були сільськими жителями, жінок було 75%. Групу порівняння складали 86 безоплатних донорів крові.

На території Рівненської області Північно-Західного регіону України випадки гострого ГЕ не реєструвались, але це не виключає можливого завезення збудника з ендемічних регіонів внаслідок міграції населення, а також тварин (завезення порід свиней та ін.).

Захворюваність на вірусні гепатити в Рівненській області представлена в основному вірусними гепатитами А, В і С. Проте виявляються поодинокі випадки гострого гепатиту “ні А, ні В, ні С”. Так при обстеженні нами 152 дітей і 236 дорослих, які поступили в інфекційний стаціонар м.Рівне з діагнозом “гострий вірусний гепатит” в осінньо-зимовий період у рік циклічного підйому захворюваності на ГА, серед хворих дітей гострий гепатит А було діагностовано у 90,1%, серед дорослих – у 70,8%. Різні прояви НВ-вірусної інфекції були виявлені у 8,6% хворих дітей, та у 25,4% хворих дорослих, ГС було діагностовано у 1 хворої дитини 0,65%. 10 чоловік (2,6%) склали групу хворих гепатитами “ні А, ні В, ні С”, у яких не були виявлені маркери гострих вірусних гепатитів А В і С (анти-HAV IgM, HBsAg, анти-HBcIgM, анти-HCV). Серед цих хворих дорослих було 9 чоловік, або 3,8% від числа обстежених, дітей – 1 чоловік (0,65% від числа обстежених).

Результати вивчення широти поширення вірусного гепатиту Е серед 95 працівників свиноферм показали, що антитіла класу IgG до вірусу гепатиту Е (анти-ВГЕ IgG) були виявлені у 18 чоловік, що склало 18,9% від числа обстежених. В той же час у 86 безоплатних донорів крові анти-ВГЕ IgG були виявлені у 2 чоловік (2,3%) .

Серед позитивних на анти-ВГЕ працівників свиноферм жінок було 66,7%, ніхто із них за межі України, на території ендемічній по захворюваності на ГЕ, раніше не виїздив. За віком позитивні на анти-ВГЕ працівники свиноферм розподілились наступним чином: серед 11 осіб 15-29 років було виявлено 2 чоловіки позитивних, серед 25 осіб 30-39 років - 4 позитивних (16%), у 35 осіб 40-49 років – 7 позитивних (20%), а у 20 осіб 50-69 років – 2 позитивних (10%), серед 4 осіб старших 70 років – 3 позитивних.

Таким чином, на неендемічній території Рівненської області Північно-Західної частини України серед працівників свиноферм у 18,9% були виявлені антитіла до вірусу гепатиту Е класу IgG, в той же час серед безоплатних донорів крові цей показник був у 8,2 рази нижчим і складав 2,3%. Ці дані дають підставу припустити, що на неендемічній території працівники свиноферм і особи, які доглядають за свиньми, є групою ризику по інфікуванню вірусом гепатиту Е.

Необхідно продовжувати дослідження по вивченню широти поширення ГЕ серед населення області.